

2. partur

“Tað var ikki bert úr erva, at Buenos Aires var øðrvísi enn Rio. Vit fingurætt í okkara metingum, at her var talan um ein munandi øðrvísi infrastruktur og byggingistil. Minti einamest um gongugøturnar í Skandinavíu, hóast býurin verður kallaður tann *suðuramerikanski París*”

Til opera í stórslygna Teatro Colón, har vit hoyrdu Tchaikovski

Hví er jørðin rund?

Seinast í novembermánaði í fjór fóru teir fimm vinmenninir Svein W. Rasmussen, Mass Hoydal, Magnus Samuelsen, Theodor E. D. Olsen og Dánial Hoydal at fjakka í Suðuramerika, og væntandi gongur leiðin seinni til tær Karibisku oyggjarnar.

Dánial Hoydal og Theodor E. D. Olsen

Romantikkur og alskur
Tað sigur kanska eitt sindur um Suðuramerika og tess ávirkanir uttanfrá, at líkamikið hvagar tú fert í hesum heimspartinum, so finnur tú

“tað suðuramerikanska Firenze”, “tað suðuramerikanska London”, og soleiðis kundu vit hildið fram at nevnt europisk eyðkenni, sum seta sín dám á kontinentið.

Buenos Aires hevur sum nevnt kortini fingið heiðurin at verða kallaður tann suðuramerikanski París, og gongur tú tær ein túr um kvølið framvið øllum teimum nýforelskaðu, fríggjandi ungu pørnum, noyðist tú í øllum fœrum at ásanna, at romantiskur er

býurin í hvussu er.

Tað er tí kanska ikki heilt av tilvild, at Buenos Aires breggjir sær av at vera føðibýurin hjá tí sensuella tangotónleikinum. Allastaðni tú vendir tær í argentínska høvudsstaðnum, verður tú mintur um tango, og gamlar tangostjörnur hoyrast í hátalarunum.

Tónleikur undir trongum korum

Men tango bleiv „uppfundin“ áðrenn tað bleiv gjørligt at endurgeva musikk við

eini grammofonplátu, og sum tónleikaligt fyrbrigdi er tango bæði serstakt og áhugavert.

Í fátækraþýlingunum í Buenos Aires móttust fólk frá nógvum ymiskum mentanum móti endanum av undanfarnu øld. Hesi fólkinu bðu í alt ov trongum og vánaligum íbúðum, so tað var ikki so lægt at margbroytni bleiv til integratión.

Her bðu heimsendir hermenn frá drúgvum borgarakrígjum, eftirkomarar frá afrikanskum trælum, og italiumann og spaniolar, ið høvdu avgjørt at royna eydnuna í hesi nýggju verðini. Hesir seinastu, ið just vóru komnir til Argentina í ovurfyltum bátum, vóru so at siga bert mannfólk. Teir savnaðust síðani á barru-

num og bordellunum, ið lógu sum hundalond kring havnina, og hóast teirra bakgrund og fortíð vóru ymiskar, høvdu teir kortini útlegdina til felags.

Sostatt hoyrir tann glæði sambatónleikurin til Rio de Janeiro, meðan tangotónleikurin, ið neyvan kundi havt ein størri dám av melankoli og sorgblíðni í sær, hoyrir til Buenos Aires. Tango er nevniliga ein blandingur av øllum hesum musikalsku traditiónum, ið immigrantarnir høvdu við í teirra annars lítillætta viðfæri yvir um hav. Ein blandingur, ið so við og við bráðnaði í eina erotiska eind. Fyrst spratt dansurin, ið ofta bleiv framfœrdur av tveimum monnum, sum bíðaðu í teimum ofta longu bordelrøðunum.

Dansur undir dulnenvni

Men sum árinu gingu, og aldarskiftið bleiv søga, sluppu fleiri og fleiri ljóðfæri í part, og tekstir blivu ein sjálvsagdur partur av løgunum, men tað var ikki beinanvegin, at yrkjarnir settu sítt navn undir ordini, teir høvdu skrivað. Hetta var nevniliga tónleikurin hjá arbeidarastættini, og tað var

ikkibeinleiðis undirtøka, ið varð sýnd frá tí vals- og polkaelskandi „betra slagnum“.

Men skjótt megnaðu rútmurnar at ferðast sama teinin, sum nakrir av „pápum teirra“ høvdu gjørt nøkur ár frammanundan. Tango bleiv nevniliga vælumtøktur í Europa, og tað elvdi ikki til sørt av øsing, tá lendararnir hjá ungum fólki í tí edwardianska Bretlandi byrjaðu at svinga ov nógv í takt.

Áðrastaðni bleiv dansurin bannaður, men ikki bar til at steðga gongdina, og tá tango hevði fingið tað neyðuga grøna ljósið, var tað, sum við øllum europeiskum rákum, eisini góðtikið av teimum ovastu flánum í tí argentínska samfelagnum.

Frá grammofon til fløgu

Sum áður nevnt eigur eingin upptøkur av burðinum hjá tangotónleikinum, men tá hendan uppfinning var veruleiki, kom rættilig ferð á. Nú bleiv áhoyrarfjöldin jú næstan óavmarkað, og árið 1917 bleiv ein hornasteinur í tangosøguni. Tá trein fyrri fyrstu ferð ein maður, ið kallaðist Carlos Gardel á tangopallin, og frá einum degi til annan bleiv hann tann fyrsta tangostjórnan. Ikki bara í heimalandinum Argentina, men í stórum parti av heiminum.

Hetta er kanska ikki so lægt - við mikrofoni mátti tann fyrsti tangosangarin fyrr ella seinni gerast viðagiti - men tað serstaka er, at Gardel, ið vaks upp í arbeidarabýlingunum í Bu-

Tango verður dansað allastaðni í Argentina - serliga í høvudsstaðnum, Buenos Aires